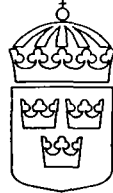

Regeringens skrivelse

1992/93:248

med redogörelse för verksamheten inom
Europarådets ministerkommitté under år 1992

Skr.
1992/93:248

Regeringen överlämnar till riksdagen enligt bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 19 maj 1993 en redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1992.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Margaretha af Ugglas

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 maj 1993

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Friggebo, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet af Ugglas

Skrivelse med redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1992

I den resolution (nr 319) om förbindelserna med de nationella parlamenten, som antogs år 1966, uppmanar Europarådets rådgivande församling regeringarna att årligen lägga fram en rapport om verksamheten i Europarådets ministerkommitté inför sina parlament. Regeringen har lämnat riksdagen sådana redogörelser för åren 1967–91, senast med skr. 1991/92:164. En redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1992 har utarbetats inom Utrikesdepartementet efter samråd med de departement inom vilka de ifrågavarande sakfrågorna bereds. Redogörelsen bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Jag hemställer att regeringen överlämnar redogörelsen till riksdagen.

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

I. Ministerkommittémöten

1. Allmänt

Verksamheten i ministerkommittén präglades i hög utsträckning av de politiska förändringarna i Central- och Östeuropa. Under året inlämnade ytterligare fem länder (Albanien, Kroatien, Ryssland, Slovenien och Ukraina) ansökan om medlemskap. Bulgarien upptogs som medlem. I och med Tjeckoslovakiens delning vid årsskiftet 1992/93 upphörde landets medlemskap i Europarådet. De nya staterna Tjeckien och Slovakien fick därmed ansöka om medlemskap var för sig.

Ministerkommittén höll två ordinarie möten och dessutom ett extra möte under år 1992. Ställföreträdarkommittén sammanträdde nio gånger för att behandla allmänna frågor och åtta gånger för att behandla frågor rörande främst mänskliga rättigheter. Till ställföreträdarna har av praktiska skäl delegerats rätten att behandla och fatta beslut i ärenden inom ministerkommitténs kompetensområde, när ministrarna inte är samlade. I tillägg till ordinarie ställföreträdarmöten hölls ett antal extra endagsmöten, vid vilka bl.a. dryftades Europarådets relationer med de nya staterna i f.d. Sovjetunionen samt ansökningar om medlemskap i organisationen.

Fem ordinarie fackministerkonferenser arrangerades inom Europarådet under året. Sålunda hölls en ministerkonferens om kulturarvsfrågor den 16–17 januari på Malta, en sportministerkonferens den 13–15 maj på Rhodos, en konferens för ministrar med ansvar för social trygghet den 20–21 maj i Limerick (Irland), en justitieministerkonferens den 9–10 juni i Nicosia och en kulturministerkonferens den 15–16 oktober i Paris.

Europarådets ordinarie budget uppgick under år 1992 till ca 665 miljoner franska francs. Sveriges totala bidrag till organisationen (inklusive bidrag till vissa underordnade verksamheter och ett engångsbelopp avseende en ny byggnad för Europafarmakopén) uppgick under kalenderåret till knappt 25 miljoner kronor.

2. 90:e ministerkommittémötet

Europarådet höll sitt 90:e ministerkommittémöte den 7 maj under ordförandeskap av den schweiziske utrikesministern René Felber. Den svenska delegationen leddes av utrikesminister Margaretha af Ugglas.

Ministerkommittémötet inleddes med en ceremoni för att markera Bulgariens inträde i Europarådet, som organisationens 27:e medlemsland. Ministerrarna välkomnade varmt Bulgariens inträde i kretsen av demokratiska europeiska länder.

Under mötet diskuterade ministrarna främst Europarådets relationer med länderna i Central- och Östeuropa, situationen i f.d. Jugoslavien, Europarådet och ESK-processen samt reformering av övervakningsorganen för konventionen om de mänskliga rättigheterna.

Ministrarna noterade Europarådets fortsatta öppenhet mot Central- och Östeuropa. De välkomnade Estlands, Lettlands och Litauens tillträde till den europeiska kulturkonventionen och uttryckte en förväntan att det fortsatta reformarbetet i dessa länder skulle möjliggöra att deras ansökningar om medlemskap i Europarådet snart skulle kunna accepteras.

Utvecklingen i Rumänien noterades med intresse och en vilja att påskynda samarbetsprogrammen med Rumänien uttrycktes. Förändringarna i Albanien, särskilt de fria och demokratiska valen, välkomnades.

Vid ett särskilt meningsutbyte med den ryske utrikesministern Andrej Kozyrev enades man om att utvidga och stärka samarbetsprogrammen med Ryssland. Ministrarna välkomnade Rysslands ansökan om medlemskap i Europarådet.

Ministrarna välkomnade att de första kontakterna med Vitryssland, Moldavien och Ukraina etablerats. De uttryckte akut oro över konflikten i Nagorno-Karabach och uttalade sitt stöd för de medlingsförsök som företogs i ESK:s regi.

Ministrarna ansåg att Europarådets biståndsprogram till länderna i Central- och Östeuropa hade varit betydelsefulla. Efterfrågan på dessa program var av en sådan omfattning att man fick överväga att inrätta ytterligare biståndsprogram gällande utvecklingen av rättsstatens grundvalar och lokal demokrati.

Beträffande f.d. Jugoslavien fördömde ministrarna kraftigt bruket av våld för politiska ändamål, särskilt i Bosnien-Hercegovina, liksom kränkningarna av de mänskliga rättigheterna och förstörelsen av ett omistligt arkitektoniskt och kulturellt arv. Ett omedelbart stopp på stridigheterna krävdes.

Ministrarna uttalade stöd för en starkt länk till ESK i syfte att på bästa sätt utnyttja Europarådets erfarenheter i ESK:s mänskliga dimension och hänvisade i detta sammanhang till förslagen att vissa program inom Europarådet görs tillgängliga för hela ESK-kretsen. De uttryckte önskemål om att Europarådet skulle inbjudas till ESK:s toppmöte den 9–10 juli 1992 i Helsingfors.

Ministrarna välkomnade ordförandens och generalsekreterarens rapport om de nyttiga kontakter som knutits i USA och Canada.

Ministrarna kom överens om att generalsekreteraren skulle sammanställa en rapport om de olika konsekvenserna av Europarådets utvidgning. I detta sammanhang betonades vikten av en reform av övervakningsorganen för konventionen om de mänskliga rättigheterna.

3. 91:a ministerkommittémötet

Europarådet höll sitt 91:a ministerkommittémöte i Strasbourg den 5 november under ordförandeskap av den turkiske utrikesministern Hikmet Cetin. Den svenska delegationen leddes av utrikesminister Margaretha af Ugglas.

Vid mötet diskuterade ministrarna främst Europarådets framtida roll och dess utvidgning, förberedelserna inför Europarådets planerade toppmöte i Wien den 8–9 oktober 1993, reformen av övervakningsorganen för konventionen om de mänskliga rättigheterna samt konflikten i f.d. Jugoslavien.

Ministrarna noterade den österrikiska regeringens inbjudan att hålla ett toppmöte i Wien den 8–9 oktober 1993, där Europarådets framtida roll skulle behandlas. Toppmötet kunde erbjuda ett tillfälle att behandla nödvändiga institutionella reformer och kontinentens mest akuta politiska och sociala problem, såsom skyddet av minoriteter och öst-västliga migrationsströmmar. Ministrarna noterade med tillfredsställelse att en arbetsgrupp tillsatts för att förbereda toppmötet.

Ministrarna ansåg att Europarådets utvidgning skulle fortgå i enlighet med det etablerade mönstret, utan att de krav och normer som organisationen står för skulle sänkas. Vid granskningen av ansökningar om medlemskap borde dialogen mellan ministerkommittén och parlamentarikerförsamlingen intensifieras. På medellång sikt skulle resurser framför allt fördelas till integrationen av länderna i Central- och Östeuropa. Ministrarna beslöt att se över hur det traditionella samarbetet kunde ytterligare styras mot projekt med konkreta resultat för ett fungerande demokratiskt samhälle. Vad gäller Europarådets strukturer och arbetsmetoder diskuterade ministrarna ett antal åtgärder som skulle kunna förena Europarådets utvidgning med högre effektivitet.

Beträffande reformeringen av övervakningsorganen för konventionen om de mänskliga rättigheterna noterade ministrarna att allt tekniskt bakgrundsarbete nu var avklarat. Ett politiskt beslut om reformens inriktning behövdes så snart som möjligt, och senast vid toppmötet i Wien.

I en separat deklARATION om situationen i f.d. Jugoslavien fördömde ministrarna våldet och de grova kränkningarna av de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt. Ministrarna uttryckte sitt stöd för FN och den internationella fredskonferensen. De fördömde "etnisk rensning" och uttryckte sin djupa oro för att stridigheterna kunde spridas till andra republiker och territorier. Ministrarna välkomnade idén att, inom ramen för Bosnien-Hercegovinas konstitution, skapa en juridisk kontroll av de mänskliga rättigheterna där Europarådet skulle delta.

4. Extra ministerkommittémöte

Ett extra ministerkommittémöte ägde rum i Istanbul den 10–11 september. Mötet hade kallats på turkiskt initiativ för att ge tillfälle till ett meningsutbyte med företrädare för länderna i Oberoende Staters Samväldet och Georgien samt för att dryfta hur Europarådet kunde förhålla sig till dessa länder. Ordförande vid mötet var den turkiske utrikesministern Hikmet Cetin. Den svenska delegationen leddes av utrikesminister Margaretha af Ugglas.

Ministrarna var eniga om att Europarådets förhållande till de olika länderna borde vara flexibelt och differentierat. Mycket skulle dock bero på förmågan hos de politiska rörelserna i de olika länderna att klart definiera sin demokratiska orientering. Europarådet borde stödja de länder som lutade sig mot en samhällsmodell inspirerad av Europarådets värderingar men fick inte förlora huvudmålet att integrera länderna i Central- och Östeuropa. När det gäller medlemskapskraven upprepade ministrarna att någon sänkning av kraven inte kan komma i fråga.

De centralasiatiska länderna uttryckte klara avsikter att etablera en länk med Europarådet. I detta sammanhang ansåg flera delegationer att ett särskilt samarbetsprogram kunde inrättas för republikerna i f.d. Sovjetunionen, under förutsättning att det inte inkräktar på vad som görs till förmån för länderna i Central- och Östeuropa.

Ministrarna välkomnade resultaten från ESK:s toppmöte i Helsingfors den 9–10 juli och utvecklingen av förbindelserna mellan ESK och Europarådet. Särskild vikt fästes vid det seminarium om utbildningsfrågor som Europarådet inbjöds att organisera för alla ESK-stater.

Ministrarna var djupt alarmerade över situationen i f.d. Jugoslavien och antog en deklaration som fördömde ”etnisk rensning”. Ministrarna förklarade att man inte kommer att erkänna någon situation som skapats genom fullbordat faktum och uttryckte sin djupa oro över att stridigheterna kan spridas till andra republiker och territorier. De insisterade på att deportationer, olaga frihetsberövanden och försök att med våld förändra den etniska sammansättningen omedelbart måste upphöra.

II. Verksamheten inom organisationens nio huvudsektorer

I. Mänskliga rättigheter, minoritets- och jämställdhetsfrågor

Mänskliga rättigheter

Liksom föregående år präglades ministerkommitténs arbete på området för mänskliga rättigheter av utvecklingen i Central- och Östeuropa. Den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och dess tilläggsprotokoll undertecknades och ratificerades av Bulgarien i samband med denna stats inträde i Europarådet den 7 maj. Under året har därutöver Ungern och Tjeckoslovakien ratificerat konventionen. Efter Tjeckoslovariens upplösning vid årsskiftet 1992/93 anses dock denna ratificering sakna verkan och de nybildade staterna, Tjeckien och Slovakien, har båda ansökt om medlemskap i Europarådet. Deras ansökningar behandlas för närvarande i Europarådets parlamentariska församling. Polen ratificerade konventionen i januari 1993. Också andra östeuropeiska stater har ansökt om medlemskap i Europarådet och kan förväntas underteckna och ratificera konventionen inom de närmaste åren.

Reformeringsen av konventionens övervakningsmaskineri står alltjämt i fokus. Syftet är att åstadkomma att prövningen inför konventionsorganen påskyndas så att ett slutligt avgörande uppnås snabbare än vad som i dag är fallet, utan att man ger efter på kravet på en noggrann prövning. För närvarande kan det ta över fem år innan den enskilde klaganden får ett slutligt avgörande av domstolen eller ministerkommittén. Från svensk sida har konkreta förslag lagts fram om hur rättegångsförfarandet skall kunna rationaliseras (se regeringens skrivelse till riksdagen 1990/91:165 avseende verksamheten i Europarådets ministerkommitté under år 1990). Detta förslag behandlas för närvarande tillsammans med andra förslag om hur processen bäst skall reformeras. I ministerkommittén har hitintills inte gått att nå enighet om vilken lösning som är att föredra. Ett flertal stater anser att en sammanslagning av kommissionen och domstolen till ett organ – en domstol med

permanenta medlemmar där enskilda klagande direkt kan väcka sina klagomål – är att föredra. Andra, bl.a. Sverige, förordar ett bibehållande av den nuvarande strukturen där kommissionen genom att meddela bindande beslut får slutligt avgöra den stora mängden klagomål, medan domstolen får en uppgift som prejudikatinstans för utveckling av rättspraxis. Ministerkommittén förmodas kunna fatta beslut i reformfrågan under våren 1993.

Ministerkommittén övervakade liksom tidigare år fortlöpande verkställandet av Europadomstolens domar och granskade och överprövade de rapporter som den europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna avgett över enskilda klagomål. Ministerkommittén antog under året 62 resolutioner i sådana ärenden. Fyra av dessa rör klagomål mot Sverige.

Under år 1992 registrerades 1 861 nya klagomål hos kommissionen, varav 82 mot Sverige. Motsvarande siffror för år 1991 var 1 648 respektive 90. I ett stort antal av de mål som kommit in till kommissionen har handläggningen över huvud taget inte hunnit påbörjas. I genomsnitt tar det mer än fem år innan ett mål slutligen avgjorts av konventionsorganen. Vissa brådskande mål, t.ex. sådana som rör brott mot artikel 3 – skyddet mot tortyr m.m. – behandlas dock med förtur.

Genom Europadomstolens avgöranden och tolkningar klargörs den närmare innebörden av de förpliktelser som konventionen innehåller. Domstolen får därigenom ett stort inflytande inte bara på den nationella lagstiftningen utan också på den nationella rättstillämpningen, särskilt i de länder där konventionen och dess tilläggsprotokoll införlivats med den nationella rättsordningen som nationell lag. Ökningen av antalet klagomål till kommissionen har nu också börjat återspeglas i domstolens statistik. Under år 1992 hänsköts 50 mål till domstolens prövning. Fram t.o.m. år 1980 hade domstolen avgjort endast 31 mål. Vid utgången av år 1992 hade domstolen avgjort 388 mål, varav 81 enbart under år 1992. Av de 388 avgjorda målen rör 27 klagomål mot Sverige. En redovisning av de fram till år 1991 meddelade domarna i mål mot Sverige finns i prop. 1990/91:79 om avgivande av förklaring enligt artikel 46 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Publikationen *Utrikesfrågor 1991 och 1992* innehåller referat av de domar som meddelats i mål mot Sverige under åren 1991 och 1992.

Det löpande arbetet på det mänskliga rättighetsområdet bedrevs i övrigt liksom under tidigare år i styrkommittén för mänskliga rättigheter (CDDH) och i dess expertkommittéer.

Expertkommittén för utveckling av de i konventionen upptagna rättigheterna (DH-DEV) undersöker för närvarande förutsättningarna för att i ett tilläggsprotokoll till konventionen introducera vissa rättigheter till skydd för intagna i fängelser och för andra frihetsberövade.

Expertkommittén för processuella frågor (DH-PR) utarbetade och lade, utöver sitt arbete med de mer genomgripande reformförslagen, fram förslag om olika rationaliseringsåtgärder för att i avvaktan på en mer långtgående reform göra förfarandet mer effektivt inom ramen för den nuvarande processordningen.

I styrkommittén förbereddes också olika rekommendationer på området mänskliga rättigheter. Det år 1991 påbörjade arbetet med en rekommenda-

tion om information om HIV-smittades rättigheter lades ned då det inte gick att uppnå enighet om utformningen av en sådan rekommendation. En rekommendation om fattigas rättigheter, som utarbetats av styrkommittén, förelades ministerkommittén för antagande i oktober 1992.

I detta sammanhang kan det finnas anledning att nämna i vilken utsträckning tilläggsprotokollen till Europakonventionen ratificerats av medlemsstaterna. Uppgifterna gäller förhållandet den 31 december 1992. Som nämnts ovan hade själva konventionen vid denna tidpunkt ratificerats av samtliga medlemsstater utom Polen. Samtliga stater som ratificerat konventionen har med undantag av Polen också accepterat den enskilda klagorätten samt domstolens jurisdiktion.

Det första tilläggsprotokollet, som rör bl.a. äganderättsskyddet, har ratificerats av samtliga medlemsstater utom Liechtenstein, Polen och Schweiz.

Det fjärde tilläggsprotokollet, som rör bl.a. rätten till rörelsefrihet och rätten att lämna sitt land samt förbud mot kollektiv utvisning av utlänningar, har ratificerats av samtliga medlemsstater utom Bulgarien, Grekland, Liechtenstein, Malta, Polen, Schweiz, Spanien, Turkiet och Storbritannien.

Det sjätte tilläggsprotokollet, som förbjuder användning av dödsstraff i fredstid, har ratificerats av samtliga medlemsstater utom Belgien, Bulgarien, Cypern, Grekland, Irland, Polen, Turkiet och Storbritannien.

Det sjunde tilläggsprotokollet, som bl.a. anger vissa rättssäkerhetsgarantier vid utvisningsförfaranden samt rätt till överprövning av brottmålsdomar, har ratificerats av samtliga medlemsstater utom Belgien, Bulgarien, Cypern, Irland, Liechtenstein, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Spanien, Tyskland, Turkiet och Storbritannien.

Det nionde tilläggsprotokollet, som ger också den enskilde rätt att få prövning av ett enskilt klagomål i domstolen, om domstolen ger prövningstillstånd, hade vid utgången av år 1992 endast ratificerats av sju stater. Att Sverige inte ratificerat protokollet sammanhänger med att ändamålsenligheten av protokollet måste ses i ljuset av de mer långtgående reformförslag som för närvarande bereds. Detta protokoll har således inte trätt i kraft.

Övriga protokoll, som med undantag av det tionde alla trätt i kraft, rör främst processuella ändringar i förfarandet inför konventionsorganen.

I detta sammanhang bör också nämnas den europeiska konventionen till förhindrande av tortyr, som antogs av ministerkommittén den 26 juni 1987 och trädde i kraft den 1 februari 1989. Den hade vid utgången av år 1992 ratificerats av samtliga medlemsstater utom Bulgarien, Polen, Tjeckoslovakien och Ungern. Sverige ratificerade konventionen den 21 juni 1988. För en närmare redovisning av konventionens innehåll hänvisas till prop. 1987/88:133.

Den kommitté som upprättats enligt konventionen för att undersöka behandlingen av frihetsberövade i syfte att stärka skyddet mot tortyr m.m. inledde sin verksamhet år 1990. Under åren 1990–91 besökte kommittén Danmark, Frankrike, Malta, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, Turkiet (vid två tillfällen), Tyskland och Österrike. År 1992 besöktes Cypern, Finland, Italien, Nederländerna, Portugal, San Marino samt Turkiet ytterligare en gång. Efter besöket i Turkiet gjorde kommittén ett offentligt uttalande. De rapporter som kommittén avfattar efter sina besök är annars inte offent-

liga men kan offentliggöras om den berörda staten begär det. Rapporten från besöket i Sverige, som tillställdes Utrikesdepartementet i februari 1992, har offentliggjorts liksom det svar som den svenska regeringen lämnade kommittén i augusti 1992. Övriga rapporter som hittills har offentliggjorts avser Danmark, Frankrike, Malta, Schweiz, Storbritannien och Österrike.

Minoritetsfrågor

Också under år 1992 ägnades minoritetsfrågorna stor uppmärksamhet. En särskild expertkommitté (DH-MIN) upprättades för att ta sig an dessa. Sverige har visat stort intresse för och medverkat i arbetet med minoritetsfrågor. Kommittén överväger bl.a. om ett särskilt tilläggsprotokoll till Europakonventionen skall utarbetas som upptar särskilda rättigheter för minoriteter eller om en helt ny konvention som reglerar minoriteters rättigheter är att föredra. Kommittén skall därvid bl.a. granska det förslag till en särskild konvention om minoriteters rättigheter som lagts fram av den s.k. Venedigkommissionen, samt det utkast till tilläggsprotokoll som lagts fram i parlamentariska församlingen med samma syfte. Styrkommittén för mänskliga rättigheter höll extra möten i januari och april 1992 om minoritetsfrågor.

En särskild juristgrupp, bestående av företrädare för kommissionen och domstolen samt styrkommitténs byrå, gavs i uppdrag att granska de förslag den av EG utsedde medlaren för konflikten i det forna Jugoslavien, lord Owen, lagt fram i parlamentariska församlingen om en särskild mekanism för de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Denna har sin bas i nationell konstitution, med deltagande av utländska experter på frågor om mänskliga rättigheter, nominerade av Europarådets ministerkommitté. En resolution om denna mekanism antogs av ministerkommittén i mars 1993.

Jämställdhetsfrågor

Styrkommittén för jämställdhet mellan kvinnor och män (CDEG) sammanträdde tre gånger under året, varav två gånger i Strasbourg och en gång i Ankara. Förberedelserna inför den 3:e europeiska jämställdhetsministerkonferensen upptog mycket av kommitténs tid även under år 1992. Tidpunkten för konferensen, som var planerad att äga rum i mars 1993 i Italien, har flyttats till hösten 1993.

Arbetet i två arbetsgrupper, en för att utveckla begreppet "likhetsdemokrati" och en för att undersöka möjligheterna för en europeisk databank om jämställdhet mellan kvinnor och män, liksom förberedelser för en europeisk kampanj om jämställdhet fortsatte under året.

Vidare bildades en expertgrupp om åtgärder mot prostitution med mandat till och med december 1993. Sverige deltar i detta arbete.

Kommittén bevakar också jämställdhetsperspektivet i projekt I.1 om mänskliga rättigheter och genuin demokrati genom bl.a. medverkan av två representanter från kommittén.

2. Massmediefrågor

Skr. 1992/93:248

Konventioner

Bilaga

Inte heller under år 1992 var det möjligt för styrkommittén för massmediefrågor att ena sig i fråga om en konvention eller ett tilläggsprotokoll beträffande närstående rättigheter vid satellitsändningar.

Konventionen om gränsöverskridande television blev under året ratificerad av erforderligt antal stater för att kunna träda i kraft, och så kommer att ske i maj 1993, fyra år efter det att konventionen öppnades för undertecknande. Sverige har inte ratificerat konventionen. Detta ställningstagande – som utvecklas närmare i prop. 1992/93:75 om satellitsändningar av TV-program (s. 18) – motiveras med att svenska rättsregler i första hand bör anpassas till EG:s TV-direktiv, medan en eventuell ratifikation av konventionen bör anstå tills klarhet nåtts beträffande ansvarsbestämmelserna.

Kommittéarbetet

Styrkommittén för massmediefrågor (CDMM) sammanträdde tre gånger under året. Uppföljning av ministermötet i Nicosia och förberedelser för nästa ministermöte, år 1994 i Prag, präglade mycket av arbetet. Konferensen i Prag har som tema "Medierna i ett demokratiskt samhälle". Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas public service-verksamhetens framtid i det nya Europa samt olika aspekter av journalistisk frihet. Det sedan flera år pågående utredningsarbetet som rör företagskoncentration inom massmedievärlden kommer också att tas upp. I sistnämnda underkommitté innehar Sverige ordförandeskapet. Även i den kommitté som förbereder public service-materialet ingår Sverige.

3. Sociala frågor, arbetsmarknads-, migrations- och befolkningsfrågor

a) Social trygghet

Rekommendationer och resolutioner

Ministerkommittén antog under året en rekommendation R(92)2 om allmän tillgång till familjeförmåner. I denna rekommenderas medlemsstaterna att utsträcka rätten till familjeförmåner (barnbidrag) till hela befolkningen oavsett förvärsarbete eller inkomster.

Ministerkommittén antog vidare 15 resolutioner (CSS[92]1–15) om tillämpningen under tiden 1 juli 1989 till och med 30 juni 1990 av den europeiska balken om social trygghet i de av rådets medlemsstater som ratificerat balken. I resolutionen CSS(92)12 finner ministerkommittén att Sverige fortsatt uppfyller sina förpliktelser enligt balken och dess protokoll.

Kommittéarbetet

Styrkommittén för social trygghet (CDSS) sammanträdde två gånger under året. Höstmötet hölls i York i Storbritannien i samband med ett seminarium,

med styrkommittén som medarrangör, som hade organiserats i anledning av 50-årsminnet av framläggandet av Beveridge-rapporten om social trygghet.

Styrkommittén diskuterade under året bl.a. olika möjligheter att utnyttja rådets skilda instrument för samordning av systemen för social trygghet i relation till staterna i Central- och Östeuropa. I samarbete med styrkommittén ordnade sekretariatet under året seminarier och andra aktiviteter på området social trygghet, riktade speciellt till deltagare från dessa stater. Kommittén organiserade vidare i Aten i oktober ytterligare en kurs i internationella socialförsäkringsfrågor för tjänstemän i medlemsstaternas nationella administrationer.

I kommitténs möten deltog observatörer från bl.a. Albanien, Australien och Canada.

Övrigt

Under tiden 20–21 maj hölls en konferens i Limerick på Irland för ministrar med ansvar för social trygghet. Det generella temat för konferensen var ”Socialförsäkringspolitik och sysselsättning”. Med utgångspunkt i särskilda konsultrapporter och länderrapporter diskuterades olika aspekter på sambanden mellan socialförsäkringssystemen och arbetsutbud, arbetsmarknadspolitik och rehabilitering. I den avslutande kommunikén betonades bl.a. att socialförsäkringssystemen bör utformas så att de innehåller incitament för arbetslivsriktad habilitering och rehabilitering av de försäkrade.

b) Arbetsmarknadsfrågor och socialtjänst

Styrkommittén för arbetsmarknadsfrågor (CDEM) sammanträdde två gånger under året.

Ministerkommittén antog under året rekommendationerna R(92)4 ”Samordning av arbetsmarknads-, social- och utbildningsåtgärder för att integrera och återintegrera människor med svårigheter i arbetslivet” samt R(92)11 ”Social- och yrkesintegration av unga människor”.

Beslut fattades om att 1993/94 års forskningsprogram skall ha som tema ”Arbetsgivarens roll och ansvar gentemot personer med arbetshandikapp för att de skall kunna behålla sitt arbete alternativt ges möjlighet till arbete”.

Styrkommitténs förberedelsearbete inför den 5:e arbetsmarknadsministerkonferensen, som kommer att förläggas till Malta den 28–29 oktober 1993, resulterade bl.a. i beslut om följande tre teman för konferensen:

- Sysselsättningstendenser i Europa – utblick framåt
- Effekter på arbetsmarknaden på grund av befolkningsutvecklingen i Europa
- Yrkesintegration och återintegration av personer på arbetsmarknaden och deras påverkan på strukturförändring, produktivitet samt tillväxt.

Expertkommittéerna ”Utveckling av små och medelstora företag” (EM-DE) och ”Arbetsförmedlingsservice” (EM-CE), i vilka Sverige deltar, diskuterade och bearbetade vid årets sammanträden konsulternas rapporter.

Styrkommittén för socialpolitiska frågor (CDPS) sammanträdde två

gångar under år 1992. Därvid lämnades rapporter från forskningsgrupper om bl.a. gatubarn och hemlösa.

Skr. 1992/93:248

Bilaga

En europeisk fattigdomsrapport planeras. Styrgruppens nästa större projekt kommer att behandla barnens situation.

Sociala stadgan

Under år 1992 undertecknades sociala stadgan och dess tilläggsprotokoll av dåvarande Tjeckoslovakien. Antalet stater som undertecknat stadgan uppgick därmed till 27. Cypern accepterade under året ytterligare fem moment i stadgan.

Den 4 september 1992 trädde tilläggsprotokollet till sociala stadgan i kraft efter att ha ratificerats av ett tredje land, Nederländerna. Tilläggsprotokollet hade tidigare ratificerats endast av Sverige och Finland.

Regeringskommittén, som under år 1992 sammanträdde fem gånger, ändrade under året sina arbetsmetoder i enlighet med det i oktober 1991 undertecknade ändringsprotokollet. Ändringsprotokollet har ännu inte trätt i kraft – endast Sverige och Norge har ratificerat det. Det har dock börjat tillämpas redan nu, vilket enligt beslut av ministerkommittén är möjligt i den utsträckning det inte står i strid med sociala stadgans text. Regeringskommittén har enligt ändringsprotokollet fått en klart avgränsad roll i förhållande till expertkommittén, och överprövar inte längre dess slutsatser. I stället lämnar regeringskommittén på grundval av sociala, ekonomiska och andra överväganden förslag på fall som bör bli föremål för rekommendation från ministerkommitténs sida. I vissa situationer kan kommittén i stället för att föreslå en rekommendation besluta om en varning till staten i fråga.

Ett nytt system för staternas rapportering om efterlevnaden av stadgan har även införts under en försöksperiod på fyra år.

Syftet med förändringarna är bl.a. att övervakningen skall bli effektivare och att arbetsbördan för expertkommittén skall minska.

Den s.k. ad hoc-kommittén fortsatte under år 1992 sitt arbete med förslag till tilläggsprotokoll med ett klagomålssystem för organisationer och arbetade även vidare med en reform av rapporteringssystemet och förslag till sådana förbättringar av övervakningssystemet som inte förutsätter textförändringar. Arbetet med att se över sociala stadgans materiella bestämmelser påbörjades också.

c) Migration, asylfrågor m.m.

Europarådets styrkommitté för migrationsfrågor (CDMG) arbetar huvudsakligen med att utveckla det europeiska samarbetet rörande frågor kring flyktingars och invandras integration.

Kommittén har under fyra år drivit ett projekt om "Etniska relationer i Europa". En särskild rapport har utgivits. I rapporten lämnas förslag till synsätt och värderingar som kan läggas till grund för arbetet för goda etniska relationer på ett antal olika samhällsområden. Rapporten översattes under år 1992 till svenska inom Utrikesdepartementet och Kulturdepartementet.

Det nämnda projektet följs upp inom kommittén med ett flerårigt projekt

med inriktning på att undersöka praktiska åtgärder som vidtagits i medlemsländerna för att åstadkomma jämlikhet för flyktingar och invandrare i förhållande till värdbefolkningen. Under år 1992 ägnades uppmärksamhet i detta avseende åt hur man inom ländernas polisutbildning tar upp frågor om flyktingar, invandrare och etniska relationer. Vidare behandlades frågor kring arbetsmarknadsutbildning för flyktingar och invandrare. Förberedelser inleddes för att inom projektets ram under år 1993 avhålla ett stort seminarium om rasism och främlingsfientlighet.

Projektet kommer att sammanfattas och avslutas med utarbetande av särskilda praktiska riktlinjer för integrationsarbetet.

Kommittén kommer att under november 1993 arrangera ett europeiskt migrationsministermöte i Aten.

Europarådets expertkommitté för asylrättsliga frågor (CAHAR) möts regelbundet två gånger per år. En viktig uppgift för kommittén är att ge deltagarna möjlighet att utbyta erfarenheter och informera varandra om förändringar inom den asylrättsliga lagstiftningen i respektive land. Under år 1992 diskuterades bl.a. en studie om mottagandet av asylsökande vid internationella flygplatser. Sverige överlämnade under året ordförandeskapet till Belgien.

Medborgarskap

Europarådets expertkommitté för dubbla medborgarskap (CJ-PL) slutförde under år 1991 arbetet med ett tilläggsprotokoll till 1963 års konvention om dubbla medborgarskap m.m. Europarådets ställföreträdarkommitté antog vid sitt möte i december 1992 texten till tilläggsprotokollet, som öppnades för undertecknande den 2 februari 1993. Den svenska regeringen har inställningen att man bör undvika dubbla medborgarskap och man har för närvarande inte för avsikt att underteckna protokollet.

Expertkommittén för dubbla medborgarskap har permanentats och höll två möten under år 1992, i februari samt i december. Mötena ägnades åt utbyte av erfarenheter om medborgarskapslagstiftning i medlemsländerna. Till mötet i december hade representanter för länder i Central- och Östeuropa, som kandiderar till Europarådet, inbjudits.

I synnerhet det andra mötet ägnades till stor del åt diskussioner om möjligheten att omarbete hela 1963 års konvention, mot bakgrund av att många länder anser att principen om undvikande av dubbla medborgarskap inte längre är aktuell (jfr ovan beträffande den svenska positionen).

Kommittén sammanställde under år 1992 en bulletin om medborgarskap som skall ges ut av kommitténs sekretariat. Sekretariatet skall också, inom ramen för sin verksamhet, fungera som ett dokumentationscentrum för information om medlemsländernas medborgarskapslagstiftning och liknande.

d) Befolkningsstudier

Styrkommittén för befolkningsfrågor (CDPO) håller årligen två möten.

En varje år återkommande aktivitet är att framställa en sedvanlig översikt över demografin i medlemsländerna, samt att diskutera såväl övergripande

demografiska trender som utvecklingen i enskilda länder. I och med att den demografiska översikten år 1992 även utgör underlag till den av ECE, UNFPA och Europarådet arrangerade europeiska befolkningskonferensen 1993, utökades rapporten med demografiska uppgifter för ca 25 icke-medlemsländer från ECE. Totalt omfattar således rapporten den här gången demografiska data för 53 länder. Insamlingsförfarandet har skötts direkt av CDPO:s sekretariat efter de rutiner som byggts upp tidigare. Översikten och den analytiska texten skrivs av någon av kommitténs medlemmar. Det bör påpekas att CDPO:s och Europarådets datainsamling ej är att likna vid en "statistikbyrås" utan syftar till att snabbt sammanställa befintlig, ofta preliminär, statistik för att utifrån den göra analyser och dra slutsatser. Den svenska utvecklingen brukar alltid röna stort intresse eftersom den ofta anses "leda" den demografiska utvecklingen och därmed förbehåda vad som kommer att ske i andra länder. Exempelvis har mönstret med ogift samboende även blivit vanligt i många andra länder. För närvarande är huvudfrågan hur Sverige kan ha ett av de högsta födelsetalen i Europa samtidigt som kvinnorna har så hög förvärvsintensitet.

I och med utvidgningen av antalet medlemsländer i Europarådet, och den nya öppenheten med statistiska och demografiska uppgifter i östra Europa, har CDPO ambitionen att sammanställa demografiska översikter över dessa länder. Vi får genom detta arbete en alltmer komplett och tydlig bild av demografin i de östra delarna av Europa. Arbete med speciella länderrapporter har startats för Ungern, Polen och f.d. Tjeckoslovakien.

I en expertgrupp som behandlar "Migration, demografi och sysselsättning", och som är ett samarbetsprojekt med Europarådets migrationskommitté (CDMG), ingår en svensk expert.

Som redan nämnts är Europarådet (genom CDPO) en av tre medarrangörer (tillsammans med ECE och UNFPA) av 1993 års europeiska befolkningskonferens. CDPO:s syfte med konferensen är framför allt att föra fram europeiska demografiska frågor som man befarar i annat fall kommer att försvinna på befolkningsvärldskonferensen i Kairo år 1994. Ordförandeskapet i arrangemangskommittén för den europeiska konferensen har innehaft av CDPO:s ordförande.

Under året förbereddes tre nya expertstudier. I en av dem, "Åldrande befolkning och dess konsekvenser för socialmedicinska förhållanden", kommer en expert från Sverige att ingå.

CDPO har som ett svar på rekommendation 1164 (1991) från parlamentariska församlingen påbörjat en studie om "Demografiska obalanser mellan länder runt Medelhavet".

Ministerkommittén godkände ett förslag till nytt mandat för CDPO. Förändringen medför att befolkningskommittén dels kan studera demografiska förhållanden i länder som inte är medlemmar i Europarådet, dels kan ha ett demografiskt/vetenskapligt samarbete med dessa länder. Detta är ju också en förutsättning för projektet "Demografiska obalanser mellan länder runt Medelhavet".

4. Utbildning, kultur, kulturmiljövård och idrott

a) Utbildning, kultur och kulturmiljövård

Konventioner m.m.

1954 års europeiska kulturkonvention ger möjlighet även för länder som inte är medlemmar av Europarådet att delta i rådets utbildnings- och kultursamarbete. Under år 1992 tillträdde bl.a. de baltiska staterna kulturkonventionen, som därmed har 36 anslutna stater.

De central- och östeuropeiska staternas inträde i kultursamarbetet har aktualiserat en översyn av kulturkonventionen och samarbetsformerna inom dess ram. På uppdrag av ministerkommittén presenterade sekretariatet sommaren 1992 en preliminär studie över det europeiska kultursamarbetets framtida inriktning. Studien utmynnade i ett 20-tal konkreta förslag med syfte att effektivisera verksamheten samt betona Europarådets roll som samlande kraft för kulturell samverkan i ett utvidgat demokratiskt Europa. Förslagen debatterades preliminärt i de berörda specialkommittéerna under hösten 1992 och bereds vidare i styrkommittén (CDCC) våren 1993.

En konvention om samproduktion av film antogs av ministerkommittén den 25 juni och öppnades för undertecknande den 2 oktober.

Den reviderade europeiska konventionen om skydd för det arkeologiska kulturarvet undertecknades av Sverige den 17 januari.

Kommittéarbetet

Med den nya kommittéstruktur som gäller för kultursamarbetet sedan år 1991 bedrevs arbetet med programfrågor under år 1992 huvudsakligen inom de fyra specialkommittéerna. Styrkommittén, som i den nya strukturen huvudsakligen har en sammanhållande funktion, sammanträder numera endast en gång per år. Till följd av en omläggning av mötestiden från december till januari hölls inget plenarmöte med CDCC under år 1992. Däremot höll dess byrå två möten under året, där man bl.a. diskuterade ansvarsfördelningen mellan CDCC och specialkommittéerna i budgetfrågor. Den svenska linjen i denna fråga är att verka för en snabbare och mer flexibel beslutsprocess inom organisationen. Detaljbesluten inom respektive sakområde bör därför inte bara reellt utan även formellt fattas av specialkommittéerna.

Kulturkommittén

Kommittén höll två möten under året, ett i mars och ett i oktober månad. Från och med oktobermötet och två år framåt innehar Sverige ordförandeskapet i kommittén.

Det ökande antalet medlemmar från Central- och Östeuropa fortsatte att prägla arbetet i kommittén. De nya problemställningar som fortlöpande uppkommer ökar kraven på anpassningsbarhet i programverksamheten. Situationen understryker det angelägna i att kommittén ges ett självständigt ansvar för fördelningen av budgetmedel inom det egna arbetsområdet.

Ur verksamhetsprogrammet för år 1992 bör följande punkter särskilt nämnas.

Arbetet med kulturpolitiska länderförhör fortsätter om än i långsammare takt än förutsett. Efter förhören med Frankrike (1988) och Sverige (1989) har inga förhör ägt rum. Granskningsarbetet vad gäller Österrike är dock i sin slutfas och det muntliga förhöret beräknas äga rum vid kommitténs möte i oktober 1993. Nederländerna räknar med att presentera sin nationella bakgrundsrapport under år 1993. Projektets fortgång hämmas dels av svårigheter med att få fram jämförbart statistiskt basmaterial, dels av höga nationella kostnader. Till projektet har därför knutits en rådgivande grupp med uppgift att lösa problem i granskningsarbetet.

I programmet "Europeiska kulturvägar" medverkar de nordiska länderna med delprojekten "Hansavägen" och "Vikingavägen". Projektet tilldrar sig stort intresse från medlemsländerna och antalet igångsatta delprojekt ökar mycket snabbt.

Europarådets utställning om "Vikingarna och deras tid" visades under år 1992 i Paris och Berlin. Utställningen, som hittills haft mycket höga publik-siffror, visas i Köpenhamn våren 1993.

Utbildningsprogrammet för kulturadministratörer har fått hög prioritet då det svarar mot ett stort behov inte minst hos de nya medlemsstaterna. Programmet, som omfattar stipendier, kurser och informationsutbyte, genomförs i nära samarbete med nationella institutioner.

Kommittén antog riktlinjer för en försöksverksamhet med stöd till interregionalt samarbete, dvs. samarbete mellan regioner i två eller flera medlemsländer. Vidare behandlades frågor om bokutgivning och läsfrämjande i samband med förberedelsearbetet för 1992 års europeiska kulturministerkonferens. En utredning pågår om det formella mandatet för den särskilda kommittén för filmfrågor.

Kulturarvskommittén

Kommitténs arbete drevs under året vidare med inriktning på bl.a. strategier för bevarande, expertstöd i konkreta bevarandeprojekt, etablerande av en stödfond, nätverk för hantverksutbildning, utbytestjänstgöring och insatser för att höja medvetandet om kulturarvets betydelse. Hög prioritet gavs åt integrationen av de nya medlemsländerna från Central- och Östeuropa i kommitténs arbete.

Två av Sverige initierade aktiviteter som rör nedbrytning av kulturarvet p.g.a. miljöfaktorer samt genomförandet av en kampanj kring europeisk bronsålder påbörjades under året.

Den av kommittén lanserade "Europeiska kulturarvsdagen" utvecklas positivt och allt fler länder engageras. Aktiviteten, som genomförs samtidigt i hela Europa under första eller andra helgen i september, har i Sverige fått benämningen "Öppet hus".

Utbildningskommittén

På skolområdet har Europarådets verksamhet en jämfört med tidigare relativt enkel och översiktlig struktur. Sverige har under de senaste åren varit ett av de länder som kraftigt verkat för en prioritering av kvalitet framför kvan-

titet i fråga om projektåtaganden. Inom CDCC:s område bedrivs för närvarande tre långsiktiga projekt och tre program av servicekaraktär.

Ett av projekten håller på att avslutas, nämligen det om "Vuxenutbildning och social förändring". Projektets syfte har varit att pröva vilka förutsättningar som behövs för att vuxenutbildning skall kunna hjälpa den ökande mängden långtidsarbetslösa och äldre som hotas av marginalisering att behålla sin plats i ett samhälle som ständigt förändras, såväl socialt som ekonomiskt.

Resultaten från arbetet i olika europeiska nätverk är av stort intresse särskilt för medlemsstaterna i Central- och Östeuropa med deras långtgående socioekonomiska förändringar som har en benägenhet att göra särskilt äldre personer arbetslösa.

En ny policy för vuxenutbildning, stöttad av goda praktikexempel, har nu spritts genom en serie seminarier. Parallellt gjordes under år 1992 förberedelser för en avslutningskonferens för projektet under våren 1993.

De två andra projekten beskrevs relativt ingående i förra årets regeringskrivelse. Det ena av dem gäller "Utbildning på högstadie- och gymnasienivå i Europa". Detta projekt skall främja utvecklingen av sekundärutbildningen för Europa genom undervisning om Europa. Det skall också utveckla strategier för att klara de problem som möter sekundärutbildningen i Europa.

Ett seminarium med särskild inriktning på det senare temat har genomförts, med stort deltagande även från de nyttillkomna medlemsstaterna. En viktig del i projektets arbete på att skapa en europeisk identitet i utbildningen är det nätverk som skapats för att främja skolkontakter och elevutbyten över gränserna. Nätverket höll under år 1992 två seminarier om utbyten som ett sätt att uppfylla läroplanens mål om internationalisering av undervisningen.

Med skolkontakter och elevutbyten har projektet en koppling till ett prioriterat tema för det tredje och sista projektet: "Språkstudier för ett medborgarskap i Europa". Detta är en vidareutveckling av tidigare bedrivna projekt med syftet att hjälpa medlemsstaterna att vidta åtgärder ägnade att förbättra den ömsesidiga förståelsen, rörligheten för individer och tillgången till information i ett Europa med många språk och många kulturer. En utmärkande del i detta projekt är den rad av "dubbelseminarier" med värdskap av två länder i taget och med en mellanliggande period på ett à två år för utvecklingsarbete, som redovisas vid det andra av de två seminarierna. Dessa seminarier är det viktigaste forumet för utvecklingsarbete beträffande nya metoder för undervisning och utvärdering samt utformning av prov, lärarutbildning och läromedel, innefattande även multimediala.

Härutöver bedrivs arbete i ett stipendieprogram för lärarfortbildning, i en organisation för uppsatstävlingar med inriktning på att stärka den europeiska medvetenheten hos eleverna och i ett program för att samla och sprida vidare resultat av utbildningsforskning, vilket även innefattar en databas, Eudised.

Inom stipendieprogrammet för lärarfortbildning hölls under år 1992 bl.a. ett antal europeiska seminarier i Donaueschingen i Tyskland om hur olika ämnen kan ta upp den europeiska dimensionen och hur broar kan byggas

mellan lärare i öst och väst. Totalt kunde under år 1992 ca 500 lärare i medlemsstaterna delta i kurser i eller besöka andra medlemsstater.

Inom ramen för ovannämnda organisation för uppsatstävlingar hölls under år 1992 ett möte i Strasbourg för ett 40-tal elever från 19 medlemsstater. I detta program ingår också samarbete och samfinansiering med EG och Europeiska kulturfonden.

Årligen hålls ett möte för chefer för institutioner för utbildningsforskning. År 1992 ägde mötet rum i Slovakien. Databasen Eudised innehåller resultat av forskning och utveckling på utbildningsområdet, inklusive information om arbetet i CDCC. En direkt koppling finns här till de europeiska riktlinjerna för utbildningsterminologi. Denna, som i sin senaste upplaga omfattar nio språk, administreras gemensamt av Europarådet och EG, inom ramen för EG:s s.k. Eurydice-program.

Kommittén för universitets- och högskolefrågor

Specialkommittén för universitets- och högskolefrågor (CC-PU) fortsatte under år 1992 sitt arbete med att omorientera verksamheten och revidera sina stadgar. Bland annat föreslås ett namnbyte till Kommittén för högre utbildning och forskning.

Det var främst mot bakgrund av förändringarna i östra Europa och det därmed växande antalet medlemsstater som kommittén diskuterade sin framtida roll i samarbetet inom högre utbildning. Bland de ämnesområden som prioriteras i kommittéarbetet återfinns tillträdesfrågorna. En för utbildningskommittén, universitets- och högskolekommittén och EG gemensam konferens i Parma i oktober diskuterade frågan om tillträde till högre utbildning. Som ett resultat av konferensen har ett projektarbete inletts.

Lagstiftningsfrågor avseende högre utbildning med speciell inriktning mot Central- och Östeuropa utgör ett annat prioriterat projekt som stöds ekonomiskt med bidrag från ett antal medlemsländer, däribland Sverige.

Akademisk rörlighet, ekvivalering och erkännandefrågor behandlas fortsatt inom ramen för Europarådets arbetsgrupper och nätverk av internationella informationscentra.

Under året utkom den andra utgåvan av den s.k. studerandehandboken, en handbok med information om högre utbildning i 16 länder, som inte är medlemmar i EG.

Övrigt

Den 7:e kulturministerkonferensen hölls i Paris den 15–16 oktober över huvudtemat "Läsning, böcker och förlagsverksamhet i Europa". Vid konferensen antogs en åtgärdsplan på litteratur- och biblioteksområdet som dels innebär deltagande i EG:s läsfrämjandekampanj år 1993, dels omfattar en rad projektförslag som förutsätts bli närmare studerade av CDCC och kulturkommittén.

Vid den 3:e ministerkonferensen för kulturarvsfrågor på Malta den 16–17 januari antogs riktlinjer för fortsatt verksamhet, baserade på bl.a. slutdokumentet från ESK:s kulturarvssymposium i Krakow i juni 1991.

*Rekommendationer**Bilaga*

I den av ministerkommittén antagna rekommendationen R(92)13 behandlas en europeisk idrottsstadga, vilken tar upp alla människors rätt att utöva idrott i en säker och hälsosam miljö. Vidare pekar stadgan på betydelsen av de frivilliga organisationerna när det gäller att organisera idrott.

Idrottsetiska frågor behandlas i en kod, antagen av ministerkommittén i rekommendation R(92)14. Denna pekar på det ansvar som åvilar såväl regeringar och idrottsorganisationer som individer för att värna om ett positivt och gott idrottsetiskt synsätt.

Kommittéarbetet

Styrkommittén för idrottsfrågor (CDDS) genomförde sitt 15:e möte i februari månad. Vid detta möte diskuterades förberedelserna inför den 7:e europeiska konferensen för ministrar ansvariga för idrottsfrågor samt CDDS verksamhetsprogram och budget. Sveriges riksidrottsförbunds generalsekreterare, Bengt Sevelius, omvaldes till ordförande i CDDS.

En ökad anslutning till Europarådets kulturkonvention har bidragit till att frågor av intresse för nya medlemsstater har fått en starkare prioritet i samarbetet inom CDDS. Sverige har för detta arbete anslagit ett särskilt bidrag till Europarådets idrottsfond, varifrån medel utgått för insatser i Central- och Östeuropa.

CDDS har vidare genomfört verksamhet inom program såsom "Idrottens etik", "Idrott och ekonomi" och "Informella idrottsanläggningar". Under året sammanträdde även de särskilda expertgrupperna för forskning och informationsutbyte. Expertmöten ägde rum om bl.a. idrottens ekonomiska betydelse.

Övrigt

I maj deltog Sverige vid den 7:e ministerkonferensen på Rhodos. Ministerrarna enades om följande dokument: en europeisk idrottsstadga, en idrottsetisk kod samt en resolution om europeiskt idrottssamarbete. Diskussionen kring dessa dokument dominerade konferensens arbete.

Sverige deltog även i arbetet inom den permanenta kommittén för övervakning av läktarvårdskonventionen. I samband med Europamästerskapen i fotboll stod Sverige som värd för den permanenta kommitténs sammanträde på Bosöns idrottsinstitut, Lidingö.

Övervakningsgruppen för antidopingkonventionen bedrev under året verksamhet där Sverige deltog. Allt fler länder ansluter sig till konventionen, vilket ökar dess betydelse i det europeiska samarbetet.

5. Ungdomsfrågor*Rekommendationer och resolutioner*

Ministerkommittén antog under år 1992 två rekommendationer som rör ungdomar. Rekommendation R(92)7 om ungdomsforskning tar upp behovet av

en forsknings- och dokumentationsenhet vid det europeiska ungdomscentret, en europeisk ungdomshandbok och en ungdomsforskningsbulletin samt ett datoriserat nätverk. Vidare föreslås utbytesprogram och seminarier för ungdomsforskare.

I rekommendation R(92)11 angående ungdomars integration i det sociala livet och på arbetsmarknaden uppmanas medlemsländerna att vidta åtgärder för att underlätta ungdomars övergång från utbildning till arbetsliv. Rekommendationens syfte är att underlätta ungdomars etableringsfas.

Vidare antogs fyra resolutioner (Res.(92)22, 23, 42 och 57) om det delavtal som finns mellan Europarådet och den europeiska ungdomskortskonferensen.

Kommittéarbetet

Styrkommittén för ungdomsfrågor (CDEJ) höll under året sina 9:e och 10:e möten. En huvudfråga var insatserna i Central- och Östeuropa. Ett andra europeiskt ungdomscenter skall inrättas i ett central- eller östeuropeiskt land. Vidare ägnade kommittén sig åt förberedelserna inför den 4:e ungdomsministerkonferensen i Wien år 1993, vilket bland annat innefattade ett utkast till en konvention om att underlätta för ungdomar att delta i utbytesprojekt.

Expertkommittén om lokalt ungdomsarbete avslutade sin verksamhet med en slutrapport som skall diskuteras vid ungdomsministerkonferensen.

Europeiska ungdomsfonden (EYF) och Europeiska ungdomscentret (EYC)

Europeiska ungdomsfonden delade under år 1992 ut 15,7 miljoner franska francs i bidrag. Sammanlagt anordnades 112 ungdomsprojekt inom områden som miljö, nord/syd, ungdomsutbyte, sociala problem etc. Dessutom delades bidrag ut till de internationella ungdomsorganisationernas administration och tidningar. Totalt fick 48 publikationer eller utbildningsmaterial stöd. I Central- och Östeuropa hölls 21 aktiviteter, finansierade genom den särskilda fond som upprättats som en del av Europarådets stöd till utvecklingen i denna del av Europa. Totalt deltog 6 800 ungdomar i aktiviteter som fonden finansierat, varav 315 (4,6 %) från Sverige. Sverige bidrog med 529 192 franska francs (3,4 %) till fondens budget. Förutom det reguljära bidraget innefattar denna summa också ett extra bidrag.

Europeiska ungdomscentret anordnade 32 seminarier för ungdomar, 2 ungdomsledarutbildningar, 10 språkkurser, 2 s.k. konsultativa möten och 1 symposium. I dessa aktiviteter deltog 1 545 ungdomar, varav 65 från Sverige.

Sverige hade under år 1992 en plats i styrelsen samt byrån för fonden och centret.

6. Hälsa- och sjukvård

Styrkommittén för hälso- och sjukvård (CDSP) höll under år 1992 två möten. Förslag har väckts att antalet möten skall reduceras till ett och att den

s.k. byråns (ett slags arbetsutskott) verksamhet i stället skall förstärkas. Några stora medlemsländer visar tveksamhet därvidlag.

Kommitténs arbete påverkas och präglas starkt av tillkomsten av nya medlemsländer/observatörer från Central- och Östeuropa. Verksamheten orienteras i ökad utsträckning mot val av aktiviteter som särskilt kan stödja utvecklingen i dessa länder, i perspektiv av Europarådets särskilda identitet att värna mänskliga rättigheter och demokratiska principer, t.ex. i form av kurser för nyckelgrupper av personal. Vidare söker man genomföra en förbättrad samordning och arbetsfördelning mellan EG:s hälsoinstitutioner, WHO:s regionala verksamhet och Europarådets hälsoinriktade arbete. För CDSP:s del vidmakthålls dock grundinriktningen på etiska och legala frågor i sjukvården (i nära samarbete med CDBI, se vidare nedan), hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser, konkreta utbildningsinsatser (t.ex. stipendiatverksamheten) och blodförsörjningsfrågor.

Efter 1987 års ministerkonferens har det etablerats en fast struktur för samarbete i transplantationsfrågor med utarbetande av bl.a. rekommendationer beträffande t.ex. organförsörjning. Ministerkonferensen år 1990 ledde till pågående arbete kring tvärsektorieell utbildning av hälso- och sjukvårdspersonal (under svensk ledning). För närvarande planeras inte någon ny ministerkonferens.

Fortfarande är utarbetande av rekommendationer m.m. beträffande HIV/aids en viktig del av kommitténs verksamhet.

Det hälsofrämjande arbetet sker bl.a. genom ett nätverk – med regelbundna konferenser m.m. – för hälsoinformation i skolväsendet, i vilket Folkhälsoinstitutet deltar från svensk sida.

Under år 1992 fastställdes slutligt:

- rekommendationer beträffande riktlinjer för kliniska prövningar av blodprodukter
- revision av överenskommelsen nr 26 beträffande användning av blodprodukter.

Ett antal andra rekommendationer, baserade på underlag från avslutade expertgrupper, torde inom kort fastställas.

Nya expertgrupper inrättades under år 1992 för:

- etiska och legala aspekter beträffande medicinsk information och revisionssystem
- utveckling av omvårdnadsforskning
- sjukvård för institutionaliserade grupper (t.ex. fångar)
- jämlikhet och effektivitet i sjukvården.

I tre av ovannämnda grupper medverkar svensk expertis.

I direkt anslutning till CDSP:s möten, inom ramen för s.k. partsöverenskommelser, beslutar en särskild kommitté (med i huvudsak samma medlemmar som CDSP) i ärenden beträffande Europafarmakopén. Nya laboratorie- och administrationslokaler för denna verksamhet har nu färdigställts, vilket torde förbättra förutsättningarna för verksamheten (se vidare avsnitt IV.a) Europafarmakopén).

Europarådet beslöt under år 1992 att inrätta en styrkommitté för bioetik

(CDBI). I praktiken omvandlades den dittillsvarande kommittén för biomedicinsk utveckling (CAHBI) till styrkommitté för bioetik.

Utarbetandet av förslag till konvention om bioetik fortsatte. Avsikten är att förslag till ramkonvention samt två protokoll (om samtyckesregler vid organdonation samt om forskning och försök på människa) skall finnas klara före 1993 års utgång.

CAHBI arrangerade i mars 1992 i Madrid en rundabordskonferens för ordförandena i de nationella etiska kommittéerna. Det beslutades att sådana konferenser för utbyte av kunskap och information skall hållas årligen i samarbete med Europarådet. Den första planeras äga rum i Stockholm våren 1994.

7. Frågor rörande miljö och regional planering

a) Miljöfrågor

Rekommendation

Ett förslag till rekommendation för bevarande av sötvattensfiskar togs upp på ett möte med Bernkonventionens permanenta kommitté i december 1992. Förslaget ansågs dock alltför långtgående och skall omarbetas under år 1993.

Kommittéarbetet

Vid ovannämnda möte med Bernkonventionens permanenta kommitté redovisade Sverige läget beträffande det nya småvalsavtalet under Bonnkonventionen. Utterns och järvens situation uppmärksammades och mötet beslöt att föra upp ett ärende angående karettsköldpaddor i Grekland till Europarådets ministerkommitté, med hänvisning till Greklands ovilja eller oförmåga att göra något åt situationen och att konventionens anseende annars står på spel.

I november 1992 hölls ett möte i den förberedande kommittén för det pan-europeiska miljöministermötet i Luzern i april 1993. Fyra huvudpunkter planerades:

- ett aktionsprogram till skydd för den biologiska mångfalden i Central- och Östeuropa
- ett europeiskt miljövårdsprogram
- en utvidgning av den år 1990 antagna naturvårdsstrategin
- en redovisning av miljötillståndet i Europa.

Övrigt

Arbetet inom den grupp som sysslar med jord- och landskapsskydd fortsatte, bl.a. syftande till att en handbok för politiker och beslutsfattare skall antas hösten 1993, med temakartor över olika erosionsutsatta områden och giftbemängda eller nedfallsutsatta jordar. Sverige hävdar att försurningen bör ha ett eget avsnitt.

Planerna på ett naturvårdsår 1995 fortsatte. Detta kan i viss mån ses som

en uppföljning av naturvårdsåret 1970 och den konferens som då ägde rum i Stockholm. Nu kommer enligt planerna framför allt vården av områden utanför de skyddade områdena att behandlas. Sverige föreslår att detta begränsas till kulturlandskapet.

Skr. 1992/93:248

Bilaga

b) Regional planering

Inom Europarådet finns inte någon särskild styrkommitté för regional planering. Frågor inom detta ämnesområde behandlas av fackministerkonferensen för ministrar med ansvar för regional planering (CEMAT) och av den ämbetsmannakommitté som förbereder konferensens sessioner.

Ministerkonferensen skall hålla sin nästa session i Norge år 1994 med huvudtemat "Strategier för en hållbar regional utveckling i Europa bortom år 2000". Som förberedelse härför höll ämbetsmannakommittén under år 1992 två möten. I anslutning härtill har två av fem planerade förberedande seminarier ägt rum. Seminariernas teman var "Strategier för hållbar kvalitetsturism" och "Långsiktiga bedömningar och regional planering inom ramen för en hållbar utveckling". Förberedelser inleddes under året för ett av de återstående seminarierna, som skall hållas i Sverige i mars 1994. Dess tema blir: "Kvinnors delaktighet i regional och urban planering för en uthållig utveckling".

8. Regionala och kommunala frågor

Rekommendation

Ministerkommittén antog under år 1992 en rekommendation R(92)5 om lokala och regionala organs upptagande av lån.

Kommittéarbetet

Styrkommittén för kommunala och regionala myndigheter (CDLR) höll under år 1992 två möten i Strasbourg. Bland annat behandlade kommittén därvid s.k. obligatorisk anbudsinfordran, strukturen och tillämpningen av lokal demokrati, medborgarnas delaktighet, lokala folkomröstningar och storstadsfrågor. Kommittén medverkade även i övrigt i samarbetet för bistånd till och utveckling av lokal demokrati i Central- och Östeuropa.

Den under CDLR tillsatta särskilda expertkommittén för frågor om kommunalt och regionalt samarbete över riksgränser fortsatte sitt arbete under år 1992.

Övrigt

Nästa europeiska kommunministerkonferens äger rum i Haag den 15-16 september 1993. Den skall ägnas åt dels storstadsfrågor, dels frågor om direkt demokrati, bl.a. lokala folkomröstningar.

9. Rättsfrågor

Rekommendationer

Skr. 1992/93:248

Bilaga

Ministerkommittén antog under år 1992 rekommendationen R(92)15 om undervisning och forskning inom området för automatisk databehandling.

Vidare antog ministerkommittén ett par rekommendationer på det straffrättsliga området.

Rekommendationen R(92)16 innehåller riktlinjer för utformningen och verkställigheten av icke frihetsberövande påföljder. Syftet är att förhindra godtycke och stärka respekten för den dömdes integritet och rättssäkerhet, vilket på sikt är av avgörande betydelse för en framgångsrik resocialisering.

Rekommendationen R(92)17 om straffmätning och påföljdsval syftar till att öka förutsebarheten och likformigheten i domstolarnas straffrättskipning. Lagstiftningen bör därför innehålla klara och tydliga regler för hur straffmätningen och påföljdsvalet bör ske. I rekommendationen betonas att inriktningen bör vara att minska användningen av fängelsestraff och att ge alternativa påföljder ett större utrymme.

Kommittéarbetet

Styrkommittén för juridiskt samarbete (CDCJ) höll under året sina 57:e och 58:e möten. Kommittén föreslog under året ministerkommittén att anta den nämnda rekommendationen om undervisning och forskning inom automatisk databehandling.

CDCJ behandlade under året också ett förslag till en rekommendation om skydd för personuppgifter inom telekommunikationsområdet. Förslaget accepterades av CDCJ som beslutade att överlämna det till ministerkommittén för antagande.

Under året diskuterade CDCJ förslag till två konventioner.

Det första förslaget avser ett ändringsprotokoll till den europeiska konventionen om förhindrande av dubbla medborgarskap. Ändringsprotokollet innebär en möjlighet för fördragsslutande stater att i ökad utsträckning tillåta dubbla medborgarskap. Konventionsförslaget överlämnades till ministerkommittén för antagande.

Sedan expertkommittén om ersättning för miljöskador (CJ-EN) slutfört sitt arbete på ett förslag till europeisk konvention om ersättningsansvar för skador från miljöfarlig verksamhet behandlade CDCJ konventionsförslaget vid en omfattande diskussion vid det 58:e mötet. CDCJ godkände – med stor majoritet – förslaget till konvention och beslutade att överlämna det till ministerkommittén för antagande.

Under året fortsatte arbetet bl.a. i de expertkommittéer som arbetar på frågor om integritetsskydd i "datasamhället" och i den familjerättsliga expertkommitté som utarbetar förslag till en europeisk konvention om barns rättigheter.

Folkrättskommittén (CAHDI) höll under året sina 3:e och 4:e möten. CAHDI bildades år 1991 genom att en tidigare underkommitté till CDCJ ombildades till en kommitté direkt underställd ministerkommittén. CAHDI skall enligt sina direktiv utbyta synpunkter på samt utreda folkrättsliga frå-

gor på begäran av ministerkommittén, på begäran av CDCJ eller på eget initiativ. Staterna representeras i CAHDI företrädesvis av utrikesministeriernas rättschefer.

Arbetet i CAHDI är för närvarande inriktat främst på två områden; att se över statspraxis bland medlemsstaterna i olika folkrättsliga frågor och att tjäna som forum för en europeisk avstämning av de juridiska frågorna inom Förenta nationernas verksamhetsområde. Under de senaste åren har statspraxis rörande statssuccessionerna till följd av de stora omvälvningarna i Central- och Östeuropa diskuterats och slutsatser dragits som kunnat läggas till grund för den folkrättsliga rådgivningen i frågor som uppkommit med anledning av de nya statsbildningarna.

Styrkommittén för brottsfrågor (CDPC) höll under året sitt 41:a möte. Vid mötet behandlades de tidigare nämnda rekommendationerna om frivårdspåföljder och om straffmätning och påföljdsval. Dessutom behandlade kommittén ett förslag till rekommendation om behandlingen av drogmissbrukare och aidsjuka inom kriminalvården. Inom CDPC pågår för närvarande utredningsarbete bl.a. i fråga om straffrättsliga åtgärder till skydd för miljön. Ett annat projekt gäller en översyn av de europeiska konventionerna på straffrättsens område.

Övrigt

Ett möte med de europeiska justitieministrarna hölls i Nicosia under tiden 9–10 juni. Förutom ministrarna från Europarådets medlemsstater deltog justitieministrarna från Albanien, de baltiska staterna, Rumänien och Ryssland i mötet.

Vid mötet diskuterades främst frågor med anknytning till förstärkandet av rättsstaten.

III. Europarådets sociala utvecklingsfond

Europarådets sociala utvecklingsfond bildades år 1956. Fonden antog detta arbetsnamn under år 1989. Dess ursprungliga officiella titel är på svenska Europarådets fond för bosättning och regional utveckling. Samtliga Europarådets medlemsländer utom Bulgarien, Irland, Polen, Storbritannien, Tjeckoslovakien, Ungern och Österrike är anslutna till fonden. Härutöver är Heliga Stolen medlem. I början av år 1986 associerades dessutom det dåvarande Jugoslavien som medlem under en femårsperiod.

Fonden bildades ursprungligen som ett instrument i flyktingpolitiken, men är numera även inriktad på att finansiera infrastruktur-, sysselsättnings- och bostadsbyggnadsprojekt i regioner med stora befolkningsomflyttningar. På senare tid har även ett antal större utbildnings- och sjukvårdsprojekt finansierats. Vid diskussioner om Europarådets bidrag till en balanserad ekonomisk och social utveckling mellan medlemsländerna spelar fonden en framträdande roll, eftersom den är rådets enda konkreta instrument för att påverka utvecklingen inom detta område.

I syfte att stärka fondens kapitalbas och att i framtiden kunna integrera länderna i Central- och Östeuropa i fondens verksamhet utökades år 1991

fondens kapital mycket kraftigt. De central- och östeuropeiska ländernas behov kommer att ställa fonden inför större och nya uppgifter såväl vad gäller risktagande som projektplanering och administration.

Fonden använder numera den europeiska valutaenheten ecu i sin redovisning (1 ecu = SEK 8,52 i december 1992).

Medlemsländernas insatser i fonden uppgick den 31 december 1992 till sammanlagt 1 144 miljoner ecu i form av inbetalda medel, garantiåtaganden och vinstmedel som tillförts enskilda medlemsländer. Härtill kommer att fonden vid utgången av år 1992 hade reserver och vinstmedel på 349 miljoner ecu. Till det egna kapitalet räknar fonden också s.k. eviga lån, som upptagits med sammanlagt 497 miljoner ecu. Fonden har på senare år kraftigt stärkt sin ekonomiska ställning.

Med dessa medel som bas kan fonden på jämförelsevis fördelaktiga villkor ta upp lån på den internationella kapitalmarknaden. Lånen förmedlas sedan till projekt i medlemsländerna med den inriktning som beskrivits ovan. En liten del av utlåningen sker på speciellt fördelaktiga villkor, för närvarande en procents ränta. Denna subventionerade utlåning bekostas av en del av fondens vinstmedel.

Sedan sin tillkomst och till slutet av år 1992 har fonden finansierat projekt i medlemsländerna om totalt 9 613 miljoner ecu räknat i löpande valutakurs. Vid årsskiftet utestående lån, omräknade till aktuell valutakurs, uppgick till 6 731 miljoner ecu, varav 67 miljoner ecu som subventionerade lån. De största låntagarna under senare år (1981–1992) har varit Turkiet (34 % av lånebeloppet), Italien (28 %), Grekland (12 %), Cypern (9 %), Spanien (7 %) och Portugal (4 %). Det ändamål som erhållit mest lån är bostadsbyggnad, vilket fått knappt en fjärdedel av lånebeloppet. Härfter följer infrastrukturinvesteringar samt åtgärder för flyktingar och migranter.

Fondens verksamhet har under de senaste åren expanderat kraftigt. Nyutlåningen under år 1992 uppgick till 825 miljoner ecu. Trots denna expansion väntade vid årsskiftet 1992/93 godkända projekt för 2 271 miljoner ecu på finansiering. Fondens redovisade vinst uppgick år 1992 till 109,0 miljoner ecu.

Under det senaste året har växande kritik riktats mot fonden. Denna kritik gäller dels att fonden alltmer fjärmat sig från sin sociala målsättning och dels att det förekommit påtagliga brister avseende fondens finansförvaltning, låneverksamhet, projektuppföljning, internadministration och samarbetsklimat.

För närvarande pågår ett översynsarbete i syfte att snarast komma till rätta med dessa problem.

Sverige inträdde i fonden år 1977. Sveriges andel i fondens kapital uppgår till 36 miljoner ecu, vilket motsvarar 3,15 % av medlemsländernas insatser. Av detta belopp har 3,9 miljoner ecu betalats in och 32,1 miljoner ecu är ett garantiåtagande. Sverige har bl.a. eftersträvat att utlåningen skall få en bättre geografisk fördelning och koncentreras till de socialt angelägnaste projekten, att en större andel av fondens vinst skall användas för lån på särskilt fördelaktiga villkor samt att flera länder skall ansluta sig till fonden.

IV. Övrigt

Skr. 1992/93:248

Bilaga

a) Europafarmakopén

Sedan år 1975 har Sverige varit anslutet till Europarådets konvention om utarbetande av en europeisk farmakopé (Ph Eur). Denna innehåller kvalitetsnormer för läkemedelssubstanser och vissa färdiga läkemedel och har bindande giltighet i de länder som är anslutna till konventionen. Tjugo länder i Västeuropa har ratificerat konventionen.

Den första upplagan av Europafarmakopén trädde i kraft i Sverige den 1 januari 1978. Den andra upplagan i alla dess delar trädde i kraft i medlemsländerna den 1 juli 1987. Under år 1992 utgavs ytterligare ett häfte (fascicule 16) av den andra upplagan med standarder och föreskrifter.

Sverige var representerat vid samtliga tre kommissionsmöten under år 1992. I de ca 30 expertgrupper som förbereder och bearbetar material som skall ingå i farmakopén, medverkade 22 svenska representanter hämtade från statliga laboratorier, den farmaceutiska industrin och Apoteksbolaget. De olika experterna ansvarar för ett omfattande experimentellt förarbete på sina respektive laboratorier. De statliga laboratorierna representeras av Läkemedelsverket, Statens bakteriologiska laboratorium och Statens veterinärmedicinska anstalt. Arbetet samordnas i Sverige av Svenska farmakopékommittén vid Läkemedelsverket.

Europafarmakopén har stor normgivande betydelse för läkemedelskvalitet och tillämpas av Läkemedelsverket och läkemedelsindustrin vid registrering och kontroll av läkemedel samt vid Apoteksbolagets beredning och hantering av läkemedel.

Under år 1992 fastställdes 121 nya och reviderade monografier för införande i Europafarmakopén, vilket innebär en 30-procentig ökning jämfört med år 1991.

År 1991 påbörjades en ny prioritetssomgång inom Europasamarbetet för att få fram vilka läkemedelssubstanser, läkemedelsformer och bruksfärdiga läkemedel som man skall arbeta med under de närmaste åren. För svenskt vidkommande anses den medicinska betydelsen utgöra det viktigaste kriteriet att ta hänsyn till vid prioriteringen. Nytt för denna prioritetssomgång är att man också har sett över om några redan befintliga monografier i Ph Eur av företrädesvis minskad medicinsk betydelse skall utgå. Under år 1992 avslutades prioritetssomgången och den resulterade i att 182 nya monografier skall utarbetas under de närmaste åren. Däremot har hittills inga befintliga monografier i Ph Eur utslutits.

Under år 1992 intensifierades diskussionerna mellan Europafarmakopékommissionen och representanter för den gemensamma marknaden, läkemedels- och kemiindustrins olika intresseorganisationer samt olika europeiska myndigheter om ett utökat samarbete på läkemedelsområdet med tonvikt på att underlätta läkemedelskontroll och läkemedels godkännande i Europa. Dessa diskussioner ledde år 1991 fram till beslut om en certifieringsprocess vad gäller läkemedelsråvarors kvalitet. Det betyder att farmakopén kan certifiera olika företags produkter på frivillig bas. Certifieringen innebär att produkterna i fråga överensstämmer vad gäller kvalitetskraven med dem som specificeras i gällande Europafarmakopé. Hittills har 18 ansök-

ningar behandlats, av vilka 13 ansågs kunna godkännas, några efter smärre kompletteringar av dokumentationen från tillverkarna.

Samarbetet mellan Ph Eur och representanter för den amerikanska och den japanska farmakopén om harmonisering av de olika farmakopéernas bestämmelser intensifierades under år 1992, och för närvarande arbetar man med ett antal hjälpsubstanser i läkemedel där behovet av harmonisering anses störst.

b) Pompidougruppen (narkotikafrågor)

Pompidougruppen inrättades år 1971 i huvudsak som ett forum för erfarenhetsutbyte i Västeuropa. Initiativet togs av den dåvarande franske presidenten Georges Pompidou och var ett svar på det växande narkotikaproblemet i Europa. Gruppen hade fram till år 1980 ingen formell status men blev då en samarbetsgrupp inom Europarådet.

Ursprungligen hade gruppen 16 medlemmar men medlemsantalet uppgick under år 1992 till 25. Samarbetet omfattade de flesta västeuropeiska länderna samt Polen, Tjeckoslovakien och Ungern. Andra länder i Central- och Östeuropa inbjuds att på ad hoc-basis delta i olika aktiviteter anordnade av Pompidougruppen. Den svenska regeringen har ställt 300 000 kronor till Pompidougruppens förfogande för att underlätta dessa länders deltagande i konferenser, symposier och andra möten anordnade av gruppen.

Arbetet i Pompidougruppen rör såväl förebyggande insatser i syfte att minska efterfrågan på narkotika som insatser inom kontrollpolitikens område. Samarbetet är således tvärsektorielt. De ministrar som ansvarar för samordningen av narkotikafrågor möts i princip vart tredje år och beslutar då om inriktningen på samarbetet fram till nästa ministermöte. Mellan ministermötena sammanträder representanter för medlemsländerna (s.k. permanenta korrespondenter) två gånger om året för att besluta om konkreta åtgärder och för att rapportera om pågående och planerade insatser i de olika medlemsländerna.

Vid ministermötet i november 1990 antogs ett nytt program för Pompidougruppens arbete under de följande tre åren. Bland annat framhålls där betydelsen av olika förebyggande insatser för att minska efterfrågan på narkotika. Sverige deltar aktivt i det arbetet, bl.a. genom medverkan i en arbetsgrupp om massmedias roll i det drogförebyggande arbetet och i en arbetsgrupp som behandlar frågor om rättsväsendet och det förebyggande arbetet. Sverige deltar även i det omfattande epidemiologiska samarbete som pågår inom Pompidougruppens ram. Programmet omfattar även samarbete mot illegal handel med narkotika. Inom det området deltar Sverige i en samarbetsgrupp för narkotikakontroll vid flygplatser.

På initiativ av Europarådet och i samverkan med EG hölls i maj 1991 i Oslo den första alleuropeiska ministerkonferensen om narkotikafrågor. En handlingsplan för uppföljning av konferensen har utarbetats. Planen omfattar en mängd olika områden, alltifrån epidemiologiskt samarbete till insatser mot s.k. tvättning av pengar.

c) Handikappfrågor

Skr. 1992/93:248

Bilaga

Sverige deltar sedan år 1986 i Europarådets kommitté för handikappfrågor. Arbetet bedrivs – förutom i kommitténs ordinarie möten – i expertgrupper, varav Sverige deltar i en. Denna arbetar med frågor om Världshälsoorganisationens (WHO) internationella klassifikation för funktionshinder. Kommittén har tillsatt ytterligare två expertgrupper, den ena arbetar med en handbok för att öka tillgängligheten för personer med funktionshinder och den andra med att upprätta ett europeiskt nätverk för handikappprojekt. Frågan om att öka kretsen av länder som deltar i kommitténs arbete har diskuterats.

